

Одговор на доставено мислење во врска со Намерата за спроведување на постапка за јавен тендер за определување на давател на универзална услуга од страна на Асоцијација на кабелски оператори АКО – стопанска интересна заедница Скопје

ПРЕДМЕТ: Мислење во врска со Намерата за спроведување на постапка за јавен тендер за определување на давател на универзална услуга

ОД:
Асоцијација на кабелски оператори АКО – стопанска интересна заедница Скопје, со адреса на ул. Народен Фронт бр. 19а лок. 48, застапувана од управителот Билјана Стојановска, преку полномошник адвокат Лидија Голубова

Почитувани,

Во врска со Намерата за спроведување на постапка за јавен тендер за определување на давател на универзална услуга, објавена на вашата интернет страница, сметаме дека постапката за јавен тендер за определување на давател на универзална услуга треба да претрпи одредени измени, од следните причини:

1. Сметаме дека анализата на пазарот која би дала најадекватна слика за каков вид на даватели на услуги би се определила Р. Македонија, нивниот број и региони на дејствување, не е најсоодветно направена, пред се поради фактот што при определувањето на бројот на даватели на универзална услуга, сте определиле дека по еден давател ќе ги дава услугите определени во Намерата, а пазарот во Р. Македонија е структуриран од голем број на оператори на јавни комуникациски мрежи и даватели на јавни комуникациски услуги. Поради разновидноста на структурата на пазарот, сметаме дека универзалните услуги определени под точката 2 во Намерата: „Услуга за поврзување на фиксна локација со јавна комуникациска мрежа, **треба да ја даваат повеќе оператори** кои обавуваат дејност на територија на Р. Македонија, согласно нивната регионална територијална застапеност. Вака определениот број на даватели на универзална услуга (еден давател на определена универзална услуга) насочува кон монополизација на пазарот, што не е случај во ниту една друга држава која го има спроведено овој систем на услуги.

Одговор од АЕК:

Коментарот не се прифаќа.

Во врска со наведеното во точка 1 од Мислењето, истакнуваме дека Агенцијата за електронски комуникации во намерата за спроведување на постапка на јавен тендер за определување на давател на универзална услуга во делот на определување на давател на универзална услуга кој ќе обезбедува појдовни и дојдовни повици во националниот и меѓународниот телефонски сообраќај, факсимил и пренос на податоци со брзина од минимум 2 Mb/s за дојдовна насока, одлучуваше согласно Законот за електронските комуникации („Сл. весник на РМ“, бр. 39/2014, 188/2014, 44/2015 и 193/2015) и Правилникот за обезбедување на услугите опфатени со универзална услуга („Сл. весник на РМ“, бр. 185/2014). Имено, во член 8 став (1) од Правилникот

за обезбедување на услугите опфатени со универзална услуга („Сл. весник на РМ“, бр. 185/2014) е пропишано дека „Давателот на универзална услуга за обезбедување на услугата од членот 7 став (1) алинеја 3 од овој правилник, во согласност со членот 104 ставови (2) и (3) од Законот за електронските комуникации, треба на краен корисник на фиксна локација, врз основа на негово разумно барање да му обезбеди поврзување со јавна комуникациска мрежа со што ќе му овозможи пренос на податоци со брзина од 2 Mb/s за дојдовна насока (downlink) што е доволна да се обезбеди ефикасен пристап на интернет.“ Оваа брзина беше определена по спроведена анализа од страна на Агенцијата за електронски комуникации која беше поставена на јавна расправа од најмалку 30 дена. Воедно, беа користени и меѓународни искуства, преку компаративна анализа на имплементацијата на обврската за универзална услуга во државите на Европа. Согласно податоците објавени на веб-страницата на Cullen International, пренос на податоци со брзина што е доволна за да се обезбеди ефикасен пристап на интернет е вклучен како дел од обврската за универзална услуга, со што Република Македонија се вбројува со уште седум држави на Европа (Белгија, Швајцарија, Естонија, Финска, Хрватска, Малта и Шведска) каде широкопојасниот пристап на интернет е дел од универзалната услуга, односно меѓу четирите европски земји (заедно со Швајцарија, Финска и Малта) каде ефикасен пристап до интернет со брзина од минимум 2 Mb/s за дојдовна насока (downlink) е дел од обврската за универзална услуга. Согласно истите податоци, при определувањето на давател на универзална услуга кој ќе обезбедува појдовни и дојдовни повици во националниот и меѓународниот телефонски сообраќај, факсимил и пренос на податоци со брзина од минимум 2 Mb/s за дојдовна насока, географска сегментација на пазарот за да може да има повеќе од еден давател на универзална услуга е направена во само во 5 (пет) европски држави (Финска, Грција, Унгарија, Турција и Велика Британија), кои според својата големина и конфигурација на теренот не можат да се споредат со Република Македонија. Во таа насока се направени се и дополнителни анализи и споредба со пазарот за големопродажба на широкопојасен пристап до интернет кој во Република Македонија не е географски сегментиран и е дефиниран како национален пазар. Покрај тоа Агенцијата за електронски комуникации има намера да обезбеди еднаквост и недискриминација на граѓаните во Република Македонија, односно да не постојат географски разлики во карактеристиките на понудените услуги (брзини, гарантиран квалитет и др.).

Но сепак доколку Асоцијација на кабелски оператори АКО – стопанска интересна заедница Скопје има конкретен предлог како може поинаку да се постапи во овој случај стоиме на располагање да го разгледаме и се разбира доколку таквиот предлог е реален и одржлив да го имплементираме во конечната верзија на намерата за спроведување на постапка на јавен тендер за определување на давател на универзална услуга.

2. Ваквото определување на бројот на даватели на услуги значи дека најголемиот оператор во Р. Македонија, каде што и државата има свои акции, **Македонски Телеком АД** Скопје е единствениот оператор кој би можел да ја обезбеди услугата под точка 2 во Намерата, согласно параметрите наведени во истата. Со ваквата определба, општиот впечаток е дека државата може да создаде нов вид на монополизација на пазарот.

Одговор од АЕК:

Коментарот не се прифаќа.

Агенцијата смета дека идејата за обезбедување на универзална услуга во Република Македонија претставува начин за заштита на правото на сите граѓани да можат да имаат еднакви можности за користење на услугите кои се опфатени во пакетот на универзалната услуга. Исто така сметаме дека коментарот е неприфатлив затоа што сметаме дека повеќе оператори имаат техничка можност и економска моќ да бидат давател на овој тип на универзална услуга.

3. Вака дефинираната Намера за спроведување на постапка на јавен тендер за определување давател на универзална услуга нема јасна слика за износот на финансиските средства кои давателот на услугата би ги добил од **Фондот за универзалната услуга**, на што укажува и самата Директива на Евроспската Унија. Имено, според Директивата, државата мора да води сметка токму на финансирањето на давателите на универзална услуга. Нашата држава се определи за финансиски модел на финансирање на Фондот кој сам по себе дозволува варијабилни годишни буџети на Фондот, во зависност од

трошоците на давателот на универзалната услуга. Факт е дека до сега, ниту една година овој Фонд не беше со различни износи на буџет, што пак е неадекватно на цените базирани на трошоци, кои цени низ годините претрпеле неколкукратни промени. Нејасно е како трошокот на давателот на универзална услуга не се сменил, во услови кога имаме промени на цени на месечно ниво. Годишните промени на цените се од таков карактер што надоместокот наменет на давателот на универзалната услуга, кој се обезбедува од Фондот, несомнено е различен од година во година. Впрочем, и самите официјални статистички податоци обезбедени од државната институција укажуваат на бројни варијации на цените на трошоците. Агенцијата за електронски комуникации мора да води сметка токму кај финансирањето на давателите на универзална услуга, пред се поради чувањето на либералната структура на пазарот, што е нејзин примат.

Одговор од АЕК:

Коментарот не се прифаќа.

Висината на побарувањата од компензациониот фонд на универзалната услуга во Република Македонија зависи од нето трошоците кои ги остварува давателот на универзална услуга за што поднесува ревидиран посебен сметководствен извештај во согласност со ЗЕК и Правилникот за обезбедување на услугите опфатени со универзална услуга објавен во Службен весник на РМ бр. 185 од 16.12.2014 година. Во согласност со членот 106 од ЗЕК и во согласност со членот 33 од Правилникот за обезбедување на услугите опфатени со универзална услуга секоја година Агенцијата ги утврдува износите на средствата кои операторите ги уплаќаат во компензациониот фонд за универзална услуга што овозможува користење на варијабилни годишни буџети на Фондот во зависност од висината на средствата кои треба да се обезбедат.

4. Од горенаведените аргументи и факти, произлегува заклучокот дека државата со средствата од Фондот на универзалната услуга, ќе поттикне финансирање на оператор каде и самата има свои акции, монополизација на истиот како и зајакнување на неговата позиција на пазарот, со што ќе создаде круцијално (тектонско) изместување на пазарот на електронските комуникации.

Одговор на АЕК:

Коментарот не се прифаќа.

Исто како и во одговорот на вториот коментар Агенцијата смета дека идејата за обезбедување на универзална услуга во Република Македонија претставува начин за заштита на правото на сите граѓани да можат да имаат еднакви можности за користење на услугите кои се опфатени во пакетот на универзалната услуга. Исто така сметаме дека коментарот е неприфатлив затоа што сметаме дека повеќе оператори имаат техничка можност и економска моќ да бидат давател на овој тип на универзална услуга.

Сметаме дека оваа Намера за спроведување на постапка на јавен тендер за определување давател на универзална услуга мора да претрпи соодветни измени во насоки на еднаквост и рамноправност на субјектите – учесници во постапката, како и транспарентност на обезбедување на истите. Би сакале да напоменеме дека доколку нашето мислење не биде прифатено соодветно од ваша страна, ќе бидеме приморани да побараме од Министерот на Министерството за информатичко општество и администрација да не ја даде потребната Согласност согласно член 97 став 8 од Законот за електронските комуникации за спроведување на постапката.

Скопје, 16.06.2016г.

За Асоцијација на кабелски оператори АКО – СИЗ Скопје

Адвокат Лидија Голубова